

XXIII PODGÓRSKIE DNI OTWARTYCH DRZWI w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa „Szlaki. Sieci. Połączenia.”

PIĄTEK, 27 WRZEŚNIA, INAUGURACJA

Spacer „Szlakiem podgórskiego Herkulesa”

godz. 17.30

Zbiórka: Rynek Podgórski, finał spaceru – Muzeum Podgórza

Zanim początkowo zagadkowa postać z podgórskiego herbu stała się Herkulesem, była uważana za wędrowca, podróżnika, może nawet kupca zdążającego na podgórski brzeg. Everyman zmierzający szlakiem kupców, a może awanturników ku lepszej prawobrzeżnej przyszłości. Odpoczywający na lewym brzegu, a spoglądając na prawy łączył w niewielkim wizerunku miejskiego herbu historię obu brzegów Wisły. Łączył w ten sposób na zawsze dzieje obu miast, niemal zapowiadając ich rzeczywiste połączenie w 1915 roku. Herb z wizerunkiem Herkulesa nie był pierwszym podgórskim herbem, ale jako pierwszy powiązał oba miasta w jednym wizerunku. Co mieli na myśli autorzy herbu? Dlaczego był to drugi herb? Skąd wiadomo, że nagi wędrowiec to Herkules? Gdzie dziś znajdziemy ślady podgórskiej miejskości, gdzie znajdują się wizerunki herbów? O tym dowiemy się podczas inauguracyjnego spaceru, który zakończy się niespodzianką w Muzeum Podgórza.

Targowa 2

Adam Drzewiecki - electronic live-set

godz. 22.30

Adam Drzewiecki - muzyk - pianista, klawiszowiec, kompozytor, producent muzyczny, realizator dźwięku. Ukończył Akademię Muzyczną w Katowicach w Instytucie Jazzu i Muzyki Rozrywkowej, na kierunku Kompozycja i Aranżacja. Główny styl jego twórczości to IDM, Ambient, Drone, Techno. Adam wykorzystuje analogowe syntezatory i samplery zarówno w studiu, jak i na scenie. Komponował także muzykę dla teatru telewizji i performance. Jako profesjonalny muzyk sesyjny zagrał ponad tysiąc koncertów. Obecnie z sukcesem koncertuje jako artysta solowy. Wieloletni kierownik muzyczny gali telewizyjnych.

SOBOTA 28 WRZEŚNIA - MIEJSCA

XLIII Liceum Ogólnokształcące im. Zofii Chrzanowskiej

ul. Limanowskiego 60-62

godz. 9.00 – 11.00

XLIII LO to jedna z najmłodszych szkół średnich w Krakowie. Mieści się w zabytkowym budynku, zbudowanym w 1904 roku wg projektu Zygmunta Luchsa. Liceum powstało w wyniku reformy szkolnictwa, która miała miejsce w roku 2017. Poprzednio znajdowało się tu Gimnazjum nr 35, wcześniej - szkoła podstawowa nr 28. W budynku szkoły zobaczyć będzie można m.in. salę gimnastyczną, która była kiedyś kaplicą szkolną. Po szkole oprowadzać będą nauczyciele XLIII LO

Pracownia Pozłotnicza „Ossolin Art”

ul. Józefińska 15

godz. 10.00

To miejsce, o którym śmiało można powiedzieć „kultowe” - słynna pracownia pozłotnicza „Ossolin art”. Jej właściciel w niezrównany sposób opowiada o swoim rzemiośle, zabierając nas w świat fruujących płatków złota. Tu naprawia się anielskie skrzydła i leczy stare, okaleczone czasem ramy. Troska i maestria, pasja, wieloletnie doświadczenie i niepowtarzalna atmosfera tego miejsca stworzyły jedną z najlepszych podgórszych pracowni rzemieślniczych.

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego

Kraków, ul. Potebni 7

godz. 10.00 – 13.00, oprowadzanie: 10.00, 11.00, 12.00.

Od 2020 roku jednym z budynków Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie jest dawny budynek szkoły miejskiej w okolicy Rynku Podgórskiego. Zawiera ponad 20 obszernych, odnowionych sal. Odbywają się w nim zajęcia Katedry Gitary i Harfy, prowadzone są również lektoraty językowe. To tutaj pod okiem pedagogów ćwiczą w salach baletowych nasi studenci, przygotowując się do różnych projektów taneczno-muzycznych. Otwieramy dla Państwa drzwi do sali baletowej, organowej oraz auli dydaktyczno-koncertowej. Ponadto w budynku znajduje się wystawa pokonkursowych prac na nową siedzibę Akademii, która ma powstać na krakowskich Grzegórkach. W programie: oprowadzanie po budynku, recital organowy i gitarowy w wykonaniu studentów AMKP.

Anna Maria Dewocjonalia **NOWE MIEJSCE**

ul. Kalwaryjska 14 (w podwórku)

godz. 10.00-14.00

Sklep istnieje w panoramie Podgórzania już 33 lata. Założyła go podgórzanka Aleksandra Żeglecka-Szewczyk, a po jej śmierci sklep przejęła córka Anna Maria Trela. Można tu kupić wszelkiego rodzaju dewocjonalia, Biblie, ikony, obrazy, książki, kartki i świece na różne okazje oraz inne przedmioty o charakterze religijnym. O historii tego miejsca opowie oraz pokaże stare fotografie i pamiątkowe dokumenty Anna Maria Trela.

Apteka pod Orłem / Muzeum Krakowa WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

Plac Bohaterów Getta 18

godz. 10.00 – 16.30

Dawna apteka Tadeusza Pankiewicza, miejsce spotkań, konspiracji i schronienia dla mieszkańców getta. Personel apteki był w latach 1941–1943 świadkiem dokonywanego przez okupanta aktu niszczenia wielowiekowej historii krakowskich Żydów. Zasługą Pankiewicza i jego współpracownic jest to, że nie pozostawali obojętni na ludzkie cierpienie, udzielali pomocy potrzebującym, a po wojnie świadczyli o tragicznych wydarzeniach, które rozegrały się w krakowskim getcie.

Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. B. Rutkowskiego

ul. Józefińska 10

godz. 10.00 - 12.00 (30 min) - zwiedzanie szkoły, zbiórka w holu

Budynek z połowy XIX wieku przez większość czasu był siedzibą różnych szkół m.in. pierwszej w Polsce, Państwowej Podstawowej Szkoły Muzycznej dla Dzieci Niewidomych, gdzie jednym z pierwszych uczniów był Mietek Kosz, później znany kompozytor i muzyk jazzowy. W 2014 r. powstało nowe skrzydło, gdzie mieszczą się nowe sale dydaktyczne oraz nowoczesna sala koncertowa.

Kościółek św. Benedykta

ul. Stawarza

godz. 10.00 – 13.00, oprowadzanie: 11.00, 12.00

Rzadka okazja, by odwiedzić jeden z najstarszych kościołów Krakowa, którego początki - wg najnowszych badań archeologicznych - sięgają XI wieku.

Oprowadza: Roman Tekieli

Elektrownia Wodna Dąbie WYMAGANE WEJŚCIÓWKI I

REJESTRACJA

ul. Stoczniowców 1 (wejście od strony Podgórze)

godz. 10.00, 11.00, 12.30

Zapraszamy do poznania tajemnic uruchomionej ponad 60 lat temu Elektrowni Wodnej „Dąbie” o mocy 3,2 MW, będącej częścią stopnia wodnego.

Komenda Hufca ZHP Kraków-Podgórze im. Podgórskich Szarych Szeregów NOWE MIEJCE

Rynek Podgórski 2

godz. 10.00-14.00

Zapraszamy do zwiedzenia siedziby największej - zrzeszającej ponad 1000 młodych ludzi - wspólnoty harcerskiej na terenie małopolski. Siedziba hufca znajduje się w wybudowanym w latach 1844-1845 budynku przylegającym do Ratusza Wolnego Królewskiego Miasta Podgórze. Na przestrzeni lat

pomieszczenia zajmowane dziś przez harcerzy pełniły przeróżne funkcje. W pomieszczeniach szczególnie warte obejrzenia są zachowane i widoczne dziś ceglane sklepienia kolebkowe. Będzie można także poznać strukturę hufca oraz sieć drużyn harcerskich na terenie południowego Krakowa. W trakcie zwiedzania możliwe będzie wzięcie udziału w krótkich warsztatach związanych z wykonywaniem ozdób z naturalnych materiałów.

Dawna fabryka Emalia Oskara Schindlera / Muzeum Krakowa

WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Lipowa 4

godz. 10.00, 10.20, 10.40, 11.10, 13.00, 13.40, 14.30, 14.50, 15.00, 15.50

Indywidualne zwiedzanie wystawy stałej – „Kraków - czas okupacji 1939 - 1945”

godz. 17.00 Kuratorskie oprowadzanie po wystawie czasowej „Spirala zbrodni. Krakowianie na afiszach śmierci” – Wojciech Górny

Od jesieni 1943 r. do stycznia 1945 r. Niemcy przeprowadzili w Krakowie kilkadziesiąt masowych egzekucji. Psychologiczny efekt zastraszania osiągnęły publicznymi rozstrzelaniami potęgowały wywieszane publicznie dużego formatu kolorowe afisze śmierci. O historiach krakowian, którzy znaleźli się na tzw. afiszach śmierci opowiada wystawa czasowa. Na wystawie pokazywane są m.in. oryginalne obwieszczenia, świadectwa rodzin ofiar, pamiątki po zamordowanych oraz dokumenty.

Młodzieżowy Dom Kultury im. K. I. Gałczyńskiego **NOWE MIEJSCE**

ul. Na Wrzosach 57

godz. 10.30 (2 h) WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

„Solny szlak, polna droga, parkowa ścieżka” - opowieść o dawnej wsi Prokocim

W programie: zwiedzanie Izby Historii Starego Prokocimia, zwiedzanie dawnego budynku Domu Oświatowego TSL, dzisiejszego MDK (część zabytkowa oraz nowe wnętrza powstałe w 2024 roku), pierwsza prezentacja odnalezionych zabytkowych drzwi wejściowych do budynku Domu Oświatowego TSL (co „widziały”, kto przez nie przechodził?), pierwsza prezentacja starych zdjęć odnalezionych w więźbie dachowej jednego z prokocimskich domów, spacer po Parku Jerzmanowskich.

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie **NOWE MIEJSCE**

ul. Czarnieckiego 3

godz. 11.00, 12.00, 13.00 WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

Zwiedzanie obiektu połączone z miniwykładami prowadzonymi przez zastępcę dyrektora oddziału IPN dr. Michała Wenklara, konserwator zabytków Katarzynę Sułkowską oraz badacza-regionalistę Michała Wójcika.

godz. 13.00 – 16.00 – co 30 min. krótkie oprowadzanie po budynku przez pracowników Oddziału w grupach do 30 osób

godz. 10.00 -16.00 warsztaty dla dzieci „Symbol Polski Walczącej”

godz. 10.00 -16.00 otwarta będzie księgarnia z publikacjami i grami wydawnictwa IPN

Ponadto przed budynkiem wystawa „Wrzesień '39”.

Klub Płaszów, Centrum Kultury Podgórze **NOWE MIEJSCE**

ul. Gumniska 32

godz. 11.00

zbiórka: ul. Myśliwska 64 (parking przed szkołą)

Nowa filia, w nowopowstałym, nowoczesnym i komfortowym budynku. Jest on prawdopodobnie jednym z najpiękniej położonych miejskich ośrodków kultury w Krakowie – z dala od ruchliwych ulic i w otoczeniu zieleni. Teren wokół obiektu płynnie łączy się z Parkiem Rzecznym Ogród Płaszów.

O nowej filii oraz o parku rzeczonym opowiedzą: Natalia Bogusz i Jacek Bednarz

Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Matejki

al. Dembowskiego 12

godz. 11.00 – 13.00

Zapraszamy do zwiedzania schronu z czasów zimnej wojny, znajdującego się w podziemiach budynku, i wystawy dokumentów przedstawiających historię szkolnictwa w Podgórzu od XIX w. do czasów współczesnych. Na wystawie znajdują się między innymi: dziewiętnastowieczne księgi uczniów, sprawozdania z posiedzeń rad pedagogicznych z początku XX w., pięknie ilustrowana księga wizytacyjna i list pisany przez Henryka Sienkiewicza.

Pracownia renowacji mebli Alter Novum **NOWE MIEJSCE**

godz. 11.00-15.00

ul. Janowa Wola 2 (wejście od ul. Kącik)

W pracowni Alter Novum odnawiamy antyki, stare meble i zegary - przez ostatnie 10 lat odnowiliśmy setki cennych przedmiotów i pamiątek rodzinnych, więc jest o czym opowiadać! Zobaczymy od kuchni kolejne etapy - od demontażu mebla, przez klejenie konstrukcji i uzupełnianie ubytków, po politurowanie - tradycyjny i najbardziej czasochłonny sposób wykańczania powierzchni drewna. Będzie można dotknąć mebli, na które w muzeum można tylko popatrzeć!

Zaprasza: Maja Fortuna-Hołuż

Szachy drewniane

ul. Benedykta 3

godz. 11.00 – 12.00 i 15.00 – 16.00

Jest w Podgórzu miejsce, w którym w tajemniczy sposób z drewnianych klocków drewna wyrastają pionowe, królowe, króle i wieże – dowolnych rozmiarów. Artysta potrafi wyczarować dowolne figury szachowe z dowolnego drewna w dowolnym kolorze, charakterze czy wielkości. Wykonywane ręcznie w pojedynczych egzemplarzach. Twórcą tego szachowego świata jest artysta rzeźbiarz Łukasz Wiciarz. Największa plansza do gry, która tu powstała miała 80 cm. Zapraszamy na opowieści o pasji rzeźbienia jednej z najszlachetniejszych królewskich gier.
Zaprasza właściciel: Łukasz Wiciarz

Centrum Kultury Podgórza

ul. Sokolska 13

godz. 11.30

Spotkanie w starej szkole

Oprowadzanie po budynku, w którym mieściła się Męska Szkoła Powszechna nr 24 im. Tadeusza Kościuszki. Zapraszamy na lekcję kaligrafii, naukę gry w zoskę oraz przerwę na szkolne drugie śniadanie czyli bułkę z pasztetową i kawą zbożową. A po przerwie krótka lekcja o czterdziestoletniej historii największej instytucji kulturalnej dzielnicy.

Oprowadza: Iwona Wernikowska

Muzeum Podgórza / Muzeum Krakowa

ul Limanowskiego 51 WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

godzina 12.00

Zapraszamy na kuratorskie, zmysłowe oprowadzanie po wystawie „Zmysłowe miasto”. Wspólnie posłuchamy dźwięków miasta, popatrzymy w nietypowy sposób na Podgórze, przywołamy smaki i zapachy, a także poznamy też inne zmysły. Obejrzymy eksponaty odwołujące się do zmysłów, posłuchamy wspomnień, a kuratorka postara się zainspirować do dalszego, sensorycznego odkrywania miasta.

Prowadzenie: Katarzyna Bury

Fort 52 Borek, Centrum Kultury Podgórza

ul. Forteczna 146, WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

godz. 12.00

zbiórka: hall główny przy recepcji

Jeden z najciekawszych fortów artyleryjskich Twierdzy Kraków. Powstał w latach 1885–1886. Jego zadaniem było ryglowanie wylotów dróg z miasta i zabezpieczenie podejść do pierścienia fortecznego od południa. Jest budowlą eksperymentalną, testującą rozmaite osiągnięcia inżynierii fortecznej całej Europy. Projektantem Fortu Borek był Szwajcar - gen. Daniel Salis-Soglio.

26 grudnia 1944 r. na przedpolu fortu lądował awaryjnie amerykański bombowiec B-17 o imieniu własnym „Candie”. Samolot brał udział w nalocie

na rafinerię w Blachowni Śląskiej. Pilot, por. Harry O. Filer, mistrzowsko posadził maszynę, ratując załodze życie. W parku, w miejscu lądowania „Candie” powstała instalacja parkowa upamiętniająca to wydarzenie. Jest to jedyny na świecie pomnik 15. Armii Sił Powietrznych USA na świecie.
Oprowadza: Krzysztof Wielgus (Politechnika Krakowska)

Galeria Kopalnia Sztuki

ul. Legionów Józefa Piłsudskiego 23 (Plac Niepodległości)

godz. 12.00-13.30

Galeria Kopalnia Sztuki od roku prezentuje w Podgórzu malarstwo, rękodzieło i książki, a także zaprasza na kameralne koncerty i warsztaty. Tym razem zapraszamy na spotkanie z Czesławem Aniołem, autorem książki „Szlak węgierski z przeszłości do turystycznego poznania” wydawnictwa Regis. Zapraszają: Katarzyna i Leszek Wincełowicz

Obcy w mojej szafie **NOWE MIEJCE**

ul. Józefińska 17

godz. 12.00-16.00

Zapraszamy po „próbki sashiko” na małych fragmentach denimu, zrobione przez nas wybranymi ściegami. Mogą być wykorzystane jako łąta lub biżuteria. Opowiemy o nowym projekcie „ciałocerowanie” w Podgórzu, który rozpoczynamy i ubraniach, które zdążyliśmy już naprawić.

Obcy w mojej szafie to nie tylko mały sklep z selekcją ubrań vintage i drugiego obiegu. To całe 19,5 m przestrzeni z oknem i otwartymi na oścież drzwiami, która czasem „wychodzi” na ulicę. Przed sklepem stoi ławeczka, która podróżuje po Podgórzu. Na ławeczce rozmawia się o sentymentach do miejsc, ubrań i rzeczy. U Obcego można się spotkać na warsztatach naprawiania ubrań, uczyć pod okiem artystki Małki Grodzińskiej różnych technik naprawczych od cerowania, sashiko po tkanie, robienie na drutach i szydełku, czasem w oknie gra DJ.

Biblioteka Kraków, Biblioteka Główna

ul. Powroźnicza 2

godz. 12.20

Dworek z końca XIX w. zakupiony przez Beatę Matejkównę oraz jej męża Wincentego Krichmayera, jest pełen jest tajemnic. Dowiemy się co wspólnego ma dworek z Jerzym Pomianowskim. Od kiedy w mieści się tu Biblioteka Główna Biblioteka Kraków. Jakże pomniki przyrody znajdują się w ogrodzie przy dworku. Dodatkowo będzie można zwiedzić nowo otwarty gabinet Sławomira Mrożka.

Oprowadzenie - Jola Wierzchowska-Kozaczka, pracowniczka Biblioteki, z zamiłowania pasjonatka Dębniak

Dom Prowincjalny Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi

ul. Parkowa 11B WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

godz. 14.00

Poznamy historię zgromadzenia działającego od końca XIX wieku i założonego w 1959 r. domu zakonnego, zobaczymy m.in. kaplicę z relikwiami założyciela i witrażami z podgórskiego zakładu Paczków. Posłuchamy opowieści o założycielu św. Arcybiskupie Zygmuncie Szczęsnym Felińskim, tajemnicy uzdrowienia i zakonnej codzienności.

Kościół św. Józefa

ul. Zamojskiego 2

godz. 14.00 - „Golgota Podgórska – Ogród rzeźb”

Plenerowa galeria ponad 30. rzeźb prof. Wincentego Kućmy o tematyce religijnej i patriotycznej wtopionych w naturalne otoczenie skał i zieleni. Oprowadza: ks. proboszcz Antoni Bednarz

Dwór Czeczów, Centrum Kultury Podgórze

ul. Popieluszki 36

godz. 14.00, 15.00, 16.00, 17.00

Będzie to niezwykła okazja, aby obejrzyć wszelkie zakamarki naszego pięknego, zabytkowego budynku oraz wziąć udział w mini grze terenowej poszerzającej i utrwalającej wiedzę na temat historii Dworu.

Dla najmłodszych z kolei przygotowujemy dworskie łamigłówki i kolorowanki wykonane kreską niezrównanej Izabeli Gajewskiej-Dziuban – również pracownicy biura Dworu, zaś z wykształcenia oraz pasji artystki malarki wystawiającej swoje prace i ilustrującej książki. Dzięki zadaniom plastycznym i logicznym najmłodszy uczestnicy wydarzenia cofną się w głąb historii Bieżanowa aż do czasów, kiedy w miejscu Dworu wznosiła się baszta mieszkalno-obronna.... Serdecznie zapraszamy do wspólnego odkrywania tajemnic historii poprzez spacer po pochodzących z różnych epok przestrzeniach Dworu
Oprowadza: historyczka sztuki Agnieszka Faber

Dawna Lodownia Miejska, Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2 im. prof.

Odoną Bujwidą

ul. Zamojskiego 6

godz. 14.00 i 15.00

Miejsce to - jak żadne inne - budzi wyobraźnię zwiedzających. Nic dziwnego, że dwa długie korytarze wykute w litej skale Krzemionek, lód z Wisły, temperatura bliska zera stopni Celsjusza, kupcy sprzed wieku... Towarzysząca temu historia najstarszej Szkoły Gastronomicznej w Krakowie i jej zarejestrowany produkt lokalny – „ciasteczka wyśmienite” oraz dowcipna interpretacja pewnej łacińskiej sentencji...

Oprowadza: Adrian Orzechowski

Studio Ceramiki „Terra”

ul. Potebni 6

godz. 14.00-16.00 pokaz lepienia talerzy z wykorzystaniem natury

Przysłowie mówi, że „Nie święci garnki lepią”, a czy ktoś kiedyś z Państwa próbował tego jednego z najstarszych na ziemi, ceramicznego rzemiosła? Łatwo było? Właśnie. Trzeba jednak mieć świętą cierpliwość i na pewno iskrę Bożą, aby móc nie tylko ulepić, ale i uformować bezkształtny kawałek ziemi, ozdobić, wypalić, wyszkliwić. To jednak umiejętność dla wybranych. Kto posiadał i zgłębił tajniki tej tradycji może uszczęśliwić innych pięknem ceramicznych naczyń, rzeźb, ozdób. Studio Ceramiki „Terra” słynie z kunsztu właścicielki, która ceramiczne rzemiosło wybrała jako swoją drogę zawodową. W Podgórzu słynne są już nie tylko wyroby z pracowni „Terra”, ale i miejsce z duszą i tutejsze warsztaty działające jak najlepsze spa dla duszy.

Zapraszamy do studia „Terra”. Będzie można posłuchać o tradycjach tego rzemiosła, ale przede wszystkim zobaczyć klimatyczną pracownię, porozmawiać z niezwykłą właścicielką - Barbarą Pudełko, może coś samemu ulepić...

Feliks Dziuba – kolejna odsłona

ul. Targowa 2

godz. 15.00

Po raz trzeci z rzędu podczas PDOD chcielibyśmy, wraz z gospodarzami z ul. Targowej 2, przypomnieć Państwu postać Feliksa Dziuby - przedwojennego pasjonata sportu, autora wierszy, a jednocześnie chemika i przemysłowca, silnie wpisanego w drugowojenną historię Podgórza (i nie tylko!) określanego przez nas wcześniej jako m.in. Pankiewicz od szkielek. Tym razem, poza prezentacją budującą wieloaspektową opowieść o tym człowieku, postaramy się Państwu pokazać archiwalia i pamiątki z nim związane. Zapraszamy zarówno osoby, które były z nami na Targowej w zeszłym roku, jak i nowych Gości.

Opowiadają: podgorze.pl, Targowa 2 i przyjaciele

Muzeum i Centrum Ruchu Harcerskiego / Muzeum Krakowa

WYMAGANE WEJŚCIÓWKI NOWE MIEJSCE

ul. Forteczna 28

godz. 15.00

Spacer po Forcie 52a „Jugowice” i jego otoczeniu

Czy wiecie, że budynek Muzeum i Centrum Ruchu Harcerskiego został zbudowany bezpośrednio przy austro-węgierskim Fortcie Jugowice 52a? Dziś fort jest częścią Muzeum Krakowa dostępną dla zwiedzających. Zapraszamy na oprowadzanie po wystawie mieszczącej się we wnętrzach tej zabytkowej budowli – „Fort Jugowice. Dziedzictwo miejsca” oraz po najbliższej okolicy muzeum. Uczestnicy dowiedzą się czym był fort pancerny z końca XIX wieku i dlaczego

został ulokowany w tym właśnie miejscu. Zaprezentowane zostanie odrestaurowane wnętrze obiektu, pomieszczenia przeznaczone na koszary, wieżyczki strzelnicze. Zwiedzający dowiedzą się jak wyglądały realia stacjonowania załogi w okresie wojennym i pokojowym. Opowiemy również o tym, jak potoczyły się losy fortu po oddaniu go do użytku cywilnego oraz jak wyglądały poszczególne fazy jego rewitalizacji.

Lokomotywnia Płaszów WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

godz. 15.30 i 17.00

zbiórka: przed wejściem głównym na dworzec Kraków Płaszów od strony miasta

W latach 1908-1909, w odpowiedzi na wzrost zadań przewozowych na kolejach Galicji Zachodniej, na terenie przylegającym od południowego wschodu do stacji Podgórze Płaszów wybudowano jeden z największych w regionie zespołów parowozowni i warsztatów naprawy taboru. To unikatowy dziś przykład ewolucji kolejowej myśli technicznej. Zwiedzanie pozwoli zapoznać się z jego historią oraz specyfiką pracy.

Oprowadza: Arkadiusz Lisowski (wiceprezes, Sekcja Historyczna Stowarzyszenia Miłośników Kolei w Krakowie)

Plenerowy spektakl Teatru 52 Hz

Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora CRICOTEKA

ul. Nadwiślańska 2-4 (dziedziniec)

godz. 16.00 – próba generalna

godz. 17.30 - spektakl

Andrzej „Andzik” Kowalczyk, reżyser i kierownik artystyczny Teatru 52 Hz, w latach 1984-98 był pracownikiem Cricoteki i bliskim współpracownikiem Tadeusza Kantora. Jako aktor występował w spektaklach Teatru Cricot 2: „Wielopole, Wielopole”, „Niech szczeną artyści”, „Nigdy tu już nie powrócę”, „Dziś są moje urodziny”. Obecnie prowadzi niezależny, awangardowy Teatr 52 Hz.

Sztuka prezentowana przez Andrzeja Kowalczyka i jego zespół, to niebanalne i nowatorskie spektakle i projekty, które swoją oryginalnością i pomysłowością w pełni zasługują na miano niezwykłych. Artystyczna działalność Teatru 52 Hz, mająca swój własny autorski rys, jednocześnie dość wyraźnie nawiązuje do sztuki Tadeusza Kantora i Teatru Cricot 2. Na dziedzińcu Cricoteki, która w tym roku świętuje 10-lecie swojej obecności w Podgórzu chcemy zaprezentować próbę twórczości Teatru 52 Hz.

„Spichlerzu, otwórz się!” czyli piknik wędrujący 660-lecia Woli Duchackiej

start: pod Spichlerzem - otwartym lub nie (Park Duchacki, naprzeciw przedszkola, ul. Estońska).

godz. 16.00

„Pod spichlerz duchacki przysła gawieź, / ziarna dziś nanieśli, worki z ziarnem. / Ziarno dziwne - dobra i mądrości, / ziarenka poezji i miłości.” Stary spichrz, zbudowany przez duchaków, wymurowany w XIX w., podniesiony z ruin przed dwoma laty, ciągle czeka. Ma służyć społeczności, 15-letniemu Stow. Przyjaciół Woli Duchackiej, wspieranemu przez CKP Klub Wola. Na to popołudnie i wieczór przewidzieliśmy w różnych częściach parku wystawę i spotkania, warsztaty, i grę terenową, quiz historyczny, „żywe obrazy” ułożone przez Mikołaja Wiepiewa z Teatru Nikoli, potańcówkę z zespołem „Wesoła Fala Band” w okolicach altany, spektakl teatru cieni przygotowany z mieszkańcami w reż. Denisa Lemajkina z Teatru Figur, koncert gitarowy Jakuba Zieliny pod gwiazdami, odczytanie nieznanych fragmentów „Pana Tadeusza” i happeningi przy spichrze. Piknik wędrujący odbywa się dzięki dotacji Rady Dzielnicy XI Podgórze Duchackie. Organizatorzy: CKP-Wola i SPWD

NIEDZIELA 29 WRZEŚNIA – SPACERY

„Nie wiedzieliśmy dokąd nas wiozą” – przymusowe przesiedlenia i deportacje więźniów KL Plaszow

godz. 9.00 (2 h)

zbiórka: Szary Dom, ul. Jerozolimska 3

Historia KL Plaszow naznaczona jest szeregiem geograficznych powiązań. W chwili powstania główna nić relacji łączyła ten obszar z krakowskim gettem, zlokalizowanym na terenie Podgórza. Z czasem obóz zaczął oddziaływać bezpośrednio na Kraków – poprzez liczne placówki pracy i podobozy, m.in. przy fabryce kabli, na Zabłociu, Grzegórkach, Czyżynach, by wreszcie podporządkować mu administracyjnie obozy pracy w Podgórzu, Prokocimiu i Bieżanowie. W 1944 roku do KL Plaszow deportowani są więźniowie z Majdanka oraz dzisiejszej Ukrainy: ze Lwowa, Borysławia i Drohobycza. Od połowy 1944 obóz był systematycznie likwidowany – około 16 tys. osób zostało deportowanych do innych obozów położonych bardziej na zachód. Ostatnia grupa kilkuset więźniów opuściła KL Plaszow w styczniu 1945, na kilkadziesiąt godzin przed wkroczeniem do miasta Armii Czerwonej.

Głównym tematem spotkania będzie rekonstrukcja ścieżek poszczególnych więźniów: tego, kiedy i w jakich okolicznościach zostali osadzeni w KL Plaszow oraz, w jaki sposób część z nich opuściła obóz. Poznamy kluczowe miejsca w topografii miejsca pamięci, które dadzą nam wgląd w mechanizm przymusowych przesiedleń i deportacji więźniów oraz ich dalsze losy.

W tym roku po raz pierwszy w ramach PDOD będziemy poznawać historię tego miejsca w otoczeniu nowej wystawy plenerowej „KL Plaszow. Miejsce po, miejsce bez”.

Oprowadza: Kamil Karski (Muzeum – Miejsce Pamięci KL Plaszow w Krakowie)

Podgórzanie odbudowują Wawel

godz. 10.00

zbiórka: na dole schodów na ul. Zamoyskiego/plac Niepodległości

Podgórskie sieci sięgają m.in. na krakowską stronę Wisły, o czym przekonać się można podchodząc na wzgórze wawelskie od ul. Kanoniczej. Wśród tzw. cegiełek wawelskich, upamiętniających osoby i instytucje włączające się finansowo w latach 20. XX w. w odnowę Zamku Wawelskiego, znaleźć można osoby i instytucje utożsamiające się z Podgórzem. Proponujemy więc Państwu spacer po Podgórzu trasą utworzoną z miejsc związanych z wawelskimi darczyńcami z Podgórza i stworzymy sieć połączeń między Wawelem a nimi, między teraźniejszością a przeszłością.

Oprowadza: Anna Sokulska

Wzgórza Tynieckie, cz. 3 – Grodzisko

godz. 10.00 (2 h)

(po przyjeździe autobusu linii 112 odjazd z os. Podwawelskiego o 9:35)

zbiórka: przystanek „Tyniec” (tymczasowa pętla linii 112), skrzyżowanie ul. Bogucianka, Bolesława Śmiałego i Benedyktyńskiej

Otoczające Tyniec wzgórza i lasy pełne są ciekawych miejsc i związanych z nimi historii i legend. Stopniowo odkrywaliśmy je przez ostatnie dwa lata. W tym roku przyszedł czas na część trzecią i ostatnią - osnute legendami Grodzisko ze śladami wałów ziemno-kamiennych sprzed 2500 lat. Miejszem zbiórki będzie tymczasowa pętla Tyniec na skrzyżowaniu ul. Bogucianka, Bolesława Śmiałego i Benedyktyńskiej. Uwaga, nie można tam zostawić samochodu; najbliższe miejsca do parkowania znajdują się na parkingach wzdłuż ul. Benedyktyńskiej, 200-300 m od miejsca zbiórki.

Oprowadza: Emil Bajorek („Krakonik”, przewodnik krakowski, beskidzki i jurajski; Stowarzyszenie PODGORZE.PL, Oddział Krakowski PTTK, Stow. Gaudeamus)

Łagiewniki - od nowych osiedli do starych Łagiewnik

godz. 10.00 (ok. 1,5 h)

zbiórka: ul. Aleksandra Fredry 6

Obecnie Łagiewniki znane są z nowoczesnych osiedli mieszkaniowych.

Czy „nowi” Łagiewniczanie znają historię pięknych Łagiewnik?

Łagiewnickie Towarzystwo Kulturalne zaprasza na spacer po nowych Łagiewnikach aż do starych Łagiewnik, które mają ciekawą historię.

Wiesz:

- kiedy powstały Łagiewniki?

- którądy przebiegała droga królewska - via regalis?
  - jaką rolę pełniły Łagiewniki w okresie rozwoju przemysłu w XIX i XX w. Przyjdź i weź udział w spotkaniu, a dowiesz się wiele ciekawostek o swej „Małej Ojczyźnie”.
- Oprowadzają: Zyta Wawrzyńczyk-Kopia, Krzysztof Mitras i Barbara Żołądź

Krakowska Pijalnia Zdrojowa

ul. Wadowicka 1b (Rondo Antoniego Matecznego)

10.00 – Otwarcie Parku Zdrojowego

11.00 – Niedzielny poranek z muzyką wiedeńską – I część koncertu Salonowej Orkiestry Camerata z solistami

11.30 – przerwa

12.00 – Niedzielny poranek z muzyką wiedeńską – II część koncertu Salonowej Orkiestry Camerata z solistami

13.00 – Szlaki, sieci i połączenia Uzdrowiska Antoniego Matecznego – prelekcja na ścieżce edukacyjnej

Pierwszy podgórski benchmark-hunting czyli polowanie na niezwykle znaki geodezyjne

godz. 11.00

zbiórka: dziedziniec Muzeum Podgórze

Benchmark hunting. Ale co to takiego jest? To popularna w wielu krajach zabawa w poszukiwanie ukrytych w terenie znaków geodezyjnych. Zwykle umykając naszej uwadze, teraz staną się obiektami poszukiwań na szlaku geodezyjnych ciekawostek Podgórze. Każdy inny, skrywający niezwykłą historię, a wszystkie połączone dokładnymi pomiarami w wielką sieć - ośnowę - na której geodeci od stuleci tkają pomiarami gobeliny swoich map; tych podgórskich też!

Zaprasza: Mariusz Meus, krakowski geodeta, znany jako Pan Południk poprowadzi przez Podgórze, pokazując jak się tropi geodezję w mieście pod Kopcem Kraka i jakie sekrety skrywają ukryte w nim geodezyjne znaki.

Opieka medyczna w getcie

godz. 12.00 (1 h)

zbiórka ul. Józefińska 14

Odwiedzimy miejsca, gdzie działał: szpital ogólny, szpital dla przewlekłe Chorych, szpital zakaźny, dom starców, Apteka Pod Orłem (z zewnątrz), zakład dezynfekcyjny.

Oprowadza: Małgorzata Polzer

Trzy wille w mieście-ogrodzie

godz. 13.00

zbiórka: Plac Lasoty, obok pomnika Edwarda Dembowskiego

Wzgórze Lasoty i trzy niezwykle adresy, pod którymi kryją się najpiękniejsze wille - sąsiadki Podgórskiego miasta-ogrodu. Dwie z nich noszą kobiece imiona - Mira, Julia, jedna należała do kobiety - Marii Wisłockiej. Jednej pilnuje sowa, jedna ma wieżę, a jedna pamiątkową tablicę. Ich historie to księga dziejów Podgórza. To opowieść parkowa, apteczna, wyzwolenicza, filmowa. Zapraszamy na zielony, przepiękny spacer sąsiedzki od willi do willi, o których historii i tajemnicach opowie Jacek Hegerle.

Ruczaj czy Zalesie?

godz. 14.00 (2 h)

zbiórka: przystanek MPK Rostworowskiego - przy Rogatce Kobierzyńskiej, ul. Kobierzyńska 87

Tylko u nas! Choć bez naszego udziału, miały miejsce niezwykle zjawiska. Wielki obszar Kobierzyna nazywany przez setki lat Zalesiem, zredukowano do nazwy ulicy i odwrotnie: mało znacząca uliczka Ruczaj, w ciągu życia jednego pokolenia zrobiła zawrotną karierę. Zapraszamy na spacer częścią ulicy Zalesie dla przypomnienia wydarzeń z przeszłości: bitew, potyczek, manewrów, oraz wydarzeń religijno-kulturalnych, gospodarki i przemysłu tej części Kobierzyna. Orowadza: Urszula Kryszalowicz

Kulturalne Podgórze - na tropie życia kulturalnego i artystycznego, które ogniskowało się w centrum Podgórza

godz. 14.00

zbiórka: dziedziniec Muzeum Podgórza.

Odkryjemy istniejące i nieistniejące galerie, muzea, teatry, kina i ośrodki kultury oraz miejsca ważnych wydarzeń. Nakreślimy też mapę kulturalnego Podgórza od osiedla Przewóz aż po Tyniec. Spacer z okazji 40-lecia centrum kultury, obecnie Centrum Kultury Podgórza.

Prowadzenie: Iwona Wernikowska

Wojenne dzieje „Libana”. Kamieniołom Libana i Służba Budowlana w Generalnym Gubernatorstwie

godz. 14.00 (ok. 1 h)

zbiórka: ul. Za Torem 22, przed wejściem

Skąd się wzięła nazwa „Liban”? Dlaczego ten kamieniołom jako jedyny spośród krakowskich wapienników zyskał złą sławę? Leżący w cieniu KL Płaszów, teren byłego obozu karnego Służby Budowlanej był świadkiem wielu okupacyjnych tragedii. Poznamy rolę, ale i znaczenie gospodarcze „Libana” w systemie okupacyjnego terroru. Zatrzymując się przed pomnikiem - mogiłą grupy junaków zamordowanych przez Niemców w 1944 roku, przywołamy tamte wydarzenia...

Oprowadza: Piotr Makuła (Muzeum Armii Krajowej im gen. Emila Fieldorfa „Nila”)

Podgórski Szlak Techniki

godz. 15.00 (ok. 1,5 h)

zbiórka: dolny poziom bulwarów wiślanych - pod mostem Piłsudskiego

W 2006 roku Wydział Promocji i Turystyki Urzędu Miasta Krakowa wyznaczył Krakowski Szlak Techniki. Spora część tego szlaku leży w Podgórzu. Spacer obejmie właśnie tę część Szlaku Techniki - od Mostu Piłsudskiego do fabryk Zabłocia. Ale na naszej trasie porozmawiamy także o innych szlakach: wiślanym, solnym czy drodze żelaznej. Napotkane obiekty ilustrują historię postępu technicznego, który wymusza ciągłe zmiany - ale czy zawsze korzystne?

Oprowadza: Sławomir Węgrzyn (upadektechnikikrakowa.blogspot.com)

Słona Woda

godz. 15.00

zbiórka: rondo na skrzyżowaniu ulic Kostaneckiego i Jakubowskiego (k. nowego Szpitala Uniwersyteckiego)

W południowo-zachodniej części Nowego Podgórza znajduje się przepiękne miejsce. To rozległy, zielony teren, gdzie wydaje się rzeczą oczywistą, powinien powstać duży park miejski. Zabiega o to wielu działaczy społecznych i marzy o tym wielu mieszkańców.

Znaczna część tego obszaru ma bardzo dużą wartość przyrodniczą. Między innymi żyje tu kilka gatunków płazów podlegających ścisłej ochronie. Całość terenu Słonej Wody jest natomiast wręcz stworzona do tego, by być miejscem wyciszenia i odpoczynku dla mieszkańców Krakowa.

Chcemy Państwu pokazać ten niezwykły obszar zieleni, który niestety wciąż zagrożony jest zabudową blokami mieszkalnymi.

W trakcie spaceru opowiemy o walorach przyrodniczych tego miejsca, a także o tym, w jaki sposób kontakt z naturą wpływa na stan zdrowia – w tym na zdrowie psychiczne. Opowiemy też o naszej, aktywistów społecznych i mieszkańców, walce w obronie tego terenu. Więcej: www.facebook.com/parkslonawoda

Oprowadzają: Piotr Klepacki – przyrodnik i Damian Leszczyński - lekarz psychiatra

Camino – Droga św. Jakuba w Podgórzu

godz. 15.00 (ok. 1,5 godz.)

zbiórka przed kościołem p.w. NSPJ ul. hm. Millana 13

Camino to „najpiękniejsza droga świata”. Każdy z nas wychodząc ze swojego domu może przejść kawałek tej trasy, albo dojść do Grobu św. Jakuba w hiszpańskim Santiago de Compostela. Przez nasze małopolskie, podgórskie, łagiewnickie ulice i zaułki również prowadzą naklejki z symbolem muszli lub

żółtej strzałki.

Na przejście symbolicznego kilometra (a może dwóch :)) Via Regia i opowieści o drogach do Santiago zaprasza Piotr Biesikirski

Podgórskie popołudnie wspomnień

godz. 15.30

zbiórka: Rynek Podgórski, w miejscu, gdzie kiedyś była niezapomniana fontanna

Klub MPiK, cukiernia, apteka, a obok sklep obuwniczy, drogeria na rogu z ulicą Kalwaryjską, sklep firmowy Zakładów Futrzarskich, a do tego fontanna w kształcie nerki z kamiennym wodotryskiem pośrodku – taki Rynek Podgórski pozostał już tylko w naszych wspomnieniach. A więc

powspominajmy wspólnie. Zapraszamy na spacer wspomnieniowy po Rynku i przylegających ulicach. Zapraszamy głównie osoby, które pamiętają jeszcze Rynek z lat 70., 80., 90. ubiegłego wieku, ale również młodszych, bo będzie to dobra okazja, by dowiedzieć się, jak kiedyś wyglądało Podgórze.

Wspomina: Andrzej Zdybalski (Stowarzyszenie PODGORZE.PL)

Ludwinów

godz. 17.30 (1,5 h)

zbiórka: przystanek autobusowy „Ludwinów” przy ul. Konopnickiej w kierunku ronda A. Matecznego

Dawna podkrakowska wieś, słynąca z folkloru, potem z charakterystycznego, robotniczego charakteru. Upamiętniona w nieśmiertelnym „Ludwinowskim tangu” Petersburskiego i Własta i w wodewilu „Lola z Ludwinowa”. To stąd pochodził malarz Aleksander Kotsis i kilka innych osób wartych przypomnienia. Niestety z roku na rok coraz mniej mamy śladów po tej wsi. Chodźmy na wycieczkę, póki jeszcze się coś ostało! Na zakończenie odśpiewamy

„Ludwinowskie tango” - przewodnik zachęca do tego wszystkich uczestników!

Oprowadza: Emil Bajorek („Krakonik”, przewodnik krakowski, beskidzki i jurajski; Stowarzyszenie PODGORZE.PL, Oddział Krakowski PTTK, Stow. Gaudeamus

українською мовою / Podgórze - miasto po tej stronie Wisły. Spacer w języku ukraińskim

godz. 10.00 (2 h)

zbiórka: Rynek Podgórski, przed kościołem św. Józefa

Подгуже було колись окремим містом, заснованим у 1784 році на правому березі річки Вісла. Під час екскурсії пройдемося мальовничими вуличками Подгуже (та прихованими стежками), побачимо найважливіші пам'ятки архітектури – ринкову площу з ратушею і костелом св. Йосифа, таємничий костелик св. Бенедикта, вілли з кінця 19 століття, знамениті кольорові

сходи та інші цікаві місця. Екскурсовод: Андрій Кусій Місце зустрічі:
площа Ринок Подгуже, перед костелом св. Йосифа
Prowadzenie Andrii Kusii

Podgórze dla wtajemniczonych

Tu kończy się wszystko podwójnie
Odpoczynkiem Herkulesa na rubieżach
Bogiem Ojcem pilnującym końca cywilizacji
Świata jakiego znamy
Finis Terrae

(Małgorzata Polzer)

ORGANIZATOR

Stowarzyszenie PODGORZE.PL

„Dofinansowano w ramach programu Narodowego Instytutu Dziedzictwa –
Wspólnie dla dziedzictwa”

PARTNERZY

Muzeum Podgórze/Muzeum Krakowa, Rada Dzielnicy XIII, Centrum Kultury
Podgórze, Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie

WSPÓŁPRACA

Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej
Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2 im. Odonu Bujwida
Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie
Łagiewnickie Towarzystwo Kulturalne

PATRONAT MEDIALNY

Wiadomości

XXIII Podgórskie Dni Otwartych Drzwi są organizowane przy wsparciu
finansowym Rady Dzielnicy XIII Podgórze

WEJŚCIÓWKI DO ODBIORU:

**Muzeum Podgórze, oddział Muzeum Krakowa, ul. Limanowskiego 51, w
dniach: 21-22.09 oraz 24-27.09 w godz. 10.00-16.30.**

Wszelkie informacje tel.: 12 396 39 49, biuro@podgorze.pl

Udział we wszystkich wydarzeniach jest bezpłatny

Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany programu z przyczyn niezależnych.